

Prædiken til Helligtrekongers søndag

Joh. 8, 12-20

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Atter talte Jesus til dem og sagde: »Jeg er verdens lys. Den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.« Da sagde farisæerne til ham: »Du vidner om dig selv; dit vidnesbyrd er ikke gyldigt.« Jesus svarede: »Selv om jeg også vidner om mig selv, er mit vidnesbyrd gyldigt, for jeg ved, hvor jeg er kommet fra, og hvor jeg går hen; men I ved ikke, hvor jeg kommer fra, eller hvor jeg går hen. I dømmes efter det ydre, jeg dømmes ingen. Men selv om jeg også dømmes, er min dom sand, for jeg er ikke alene, men Faderen, som har sendt mig, er med mig. Og i jeres egen lov står der skrevet, at et vidnesbyrd fra to mennesker er gyldigt. Jeg vidner om mig selv, og om mig vidner også Faderen, som har sendt mig.« De spurgte så: »Hvor er din fader?« Jesus svarede: »I kender hverken mig eller min fader. Kendte I mig, kendte I også min fader.« Disse ord talte han ved tempelblokken, da han underviste på tempelpladsen. Men ingen greb ham, for hans time var endnu ikke kommet. Johannevangeliet 8,12-20

Bøn: Gud, giv os din visdom i hjertet. Og lad din visdom lede os på vores vej i verden. Amen.

Hvem er han, det lille barn i krybben? Han er mange ting. Et dyb af betydninger. Og det aspekt, vi standser op ved i dag, er, at han er Guds visdom. Vi bliver ledt på sporet af de vise mænd.

De vise mænd drog ud for at opsøge og tilbede den nyfødte konge. Deres *visdom* fik dem til at bryde op, da de så tegnet på himlen. Længslen efter mere *visdom* fik dem til at fortsætte deres søgen. Deres visdom gjorde, at da de fandt barnet, genkendte de i ham Guds evige visdom, som havde taget bolig i en lille menneskekrop. Det er jo paradoksalt: Der ligger det lille barn, så uudviklet, som sådan ét nu engang er – sansesystemet, motorikken og det kognitive – hele det apparat, som vi bruger til at erkende vores omverden med – det er så uudviklet hos det lille barn. Men i sådan et lille barn genkender de vise Guds evige visdom.

Visdom må der til! Hvordan skal vi ellers navigere i verden med al dens mørke? Vi ved jo godt, hvad der er sandt og godt, for vi føler det så stærkt i os, når vi konfronteres med alt det i verden og i os selv, der ikke er

sandt og godt!

Men når vi så står midt i den brogede verden, så kan det alligevel lige pludselig være så uoverskueligt og kompliceret. Billedet mudrer til. Hvad skal vi gøre helt konkret? Det er altså ikke nok, at vide, hvad det sande og det gode er rent principielt, vi må *gøre* sandheden. Der skal handling bag. Det gode og det sande må blive til konkret virkelighed i vores konkrete livssituationer. Hvordan finde ud af, hvad det sande og det gode er i de konkrete situationer? Der må visdom til!

Hvad er så visdom? Fra Jobs bog hørte vi, at visdommen er et guddommeligt mysterium for os – til trods for, at verden er skabt i Guds visdom, og på den måde er gennemsyret af den. Job er ret pessimistisk med hensyn til vores adgang til visdommen. Han slår fast, at Guds visdom hører til i en helt anden kategori, end hvad vi ellers anser for værdifuldt i verden, for visdommen kommer til syne på en helt anden måde end det, vi ellers tragter efter – rigdom, magt, præstige. Der er her en tydelig tråd frem til krybben i Betlehem. Heller ikke her ved krybben er der nogen pragt eller rigdom eller prestige! Job er tydelig om, at skal vi have del i visdommen, må Gud åbenbare den for os: ”Til mennesket sagde Gud: At frygte Herren, det er visdom, at holde sig fra det onde er indsigt”.

Visdommens bog er måske mere optimistisk med, hvad det er for et forhold, vi som mennesker står i til visdommen. Men også her er det klart, at visdommen strømmer fra Gud.

I Visdommens bog står der: ”Visdommen er det mest bevægelige af alt, der bevæger sig,

på grund af sin renhed kan hun komme ind og gennemtrænge alt; for visdommen er et pust af Guds kraft, en ren og klar udstrømning af den Almægtiges herlighed, derfor kan intet urent bane sig vej til hende. Visdommen er en glans af det evige lys, et pletfrit spejl, der viser Guds virken, et billede af hans godhed”. (Visd 7, 24-26)

Jeg synes, at det er et vældig optimistisk og opløftende budskab: ”Visdommen er det mest bevægelige af alt, der bevæger sig, på grund af sin renhed kan hun komme ind og gennemtrænger alt”. Visdommen beskrives som en dansende kvinde. Eller: Jeg ser for mig et billede af en lille, dansende pige. Sådant én, som slet ikke kan sidde stille, men hele tiden er i glad bevægelse. Sådant er Guds visdom, det mest bevægelige af alt, som på grund af sin renhed kan komme ind og gennemtrænge alt med, hvad der er godt og sandt! Så er der håb for en mudret og mørk og uigennemskuelig verden, og det, som er mørkt og uigennemskueligt i os.

Billedet af den dansende pige, Sofia, som på græsk er hunkøn, smelter i traditionen sammen med et andet billede, Guds ord, som på græsk er hankøn. Og dermed smelter visdommen sammen med det lille barn i krybben. Guds evigt dansende visdom, altid i bevægelse, trænger ind overalt, tager kød på sig, lader sig svøbe i moderkærlighed og lader sig lægge i en fattig krybbe i et upåagtet hjørne af verden. Visdommen trænger ind overalt.

Skal vi se visdommen dér i den simple krybbe, må vi have Guds hjælp, som de vise mænd fik det. For den visdom er en dårskab for verden. Paulus skriver om korssets dår-

skab: ”en forargelse for jøder og en dårskab for hedninger; men for dem, der er kaldet, jøder såvel som grækere, prædiker vi Kristus som Guds kraft og Guds visdom. For Guds dårskab er visere end mennesker, og Guds svaghed er stærkere end mennesker ... Hvad vi taler om, er Guds hemmelige visdom, som var skjult, men som Gud allerede før tidernes begyndelse havde bestemt skulle føre os til herlighed. Den visdom har ingen af denne verdens herskere kendt, for havde de kendt den, ville de ikke have korsfæstet herlighedens Herren”.

Korssets dårskab. Eller Paulus kunne i samme åndedrag have talt om krybbens dårskab. Guds visdom i svøb.

At Guds evige visdom går ind i verden og tager kød på sig, er ikke en engangsbegivenhed, eller en undtagelse fra, hvordan Gud ellers forholder sig til verden. Nej, at Gud går ind i verden, det er sådan Gud *altid* forholder sig til verden: Gud formede verden med sin visdom. Det er noget af Gud selv, som han giver ind i verden, når han skaber. Og i historien om Jesus er dét hele tiden fortællingen: at Gud giver sig selv, går ind i verden og i vores liv. Mere og mere. I Jesus så vi Guds visdom. Guds visdom berørte os, optændte os, førte os med til et sandere liv. Og Guds visdom måtte dø og opstå, give sig selv som hvedekornet, for at spredes i verden og fortsætte med at gå ind i verden og i os. Mere og mere. Nu som Helligåndens kraft. Helligånden skal vejlede os til hele sandheden, sagde Jesus. At Guds visdom går ind i os, er både forkyndelse og forjættelse. Og dermed et løfte om, at han i os vil lede os til et liv, hvor det bliver tydeligt for os, hvad

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

det sande og det gode er i vores konkrete liv.

Jeg slutter med prædiketeksten fra *Johannesevangeliet*. Guds visdom i svøb går rundt på Palæstinas støvede veje. Hans disciple opfordrer ham til at gå til Jerusalem til løvhyttefesten, men han afviser først. Og da de er draget afsted følger han efter, ”ikke åbenlyst, men i al hemmelighed”, skriver Johannes. Guds visdom i svøb. Løvhyttefesten var en pilgrimsfest, som varede i otte dage. Mange tog til Jerusalem. Og under festen byggede man løvhytter og sov i dem til minde om israelitternes 40 års vandring i ørkenen. Under festen tændte man også fire store guldlysestager i templet til minde om, hvordan Gud i ørkenen havde ledsaget folket og om natten, og i mørket var gået foran folket i form af en ildsøjle.

Nu står Jesus på tempelpladsen ved tempelblokken, ikke langt fra de 4 brændende stager, og siger om sig selv, at *han* er verdens lys. De første tilhørere må have associeret til de store lysestager, som var tændt under festen. Og associeret videre til ildsøjlen, som var gået foran fædrene i ørkenen. ”Jeg er verdens lys. Den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys” (Joh 8, 12), siger Jesus. Han er den Gud, der går foran os i verdens mørke og leder vejen til godhed og sandhed.

Jesus er Guds lys. Jesus som Guds visdom. Han *viser* os ikke bare Guds visdom, og så er det så op til os selv at se, om vi kan følge hans eksempel. Han oplyser os. Han går ind i vores liv. Han er den dansende visdom, som trænger ind ethvert sted. Også i vores små, smålige, uigennemskuelige liv. Han

forløser os, fordi han – også i det aspekt eller det betydningslag at han er Guds visdom – også i dette aspekt giver han sig selv for at gå ind i vores liv og føre os med til Gud.

De vise mænd kom til krybben, det var ikke deres egen visdom, som sendte dem på vandring, længslen efter mere visdom var Guds kalden, og at de genkendte Guds visdom dér i krybben, skyldtes Gud. *Evangeliet* til os er: Sådan vil Guds evige visdom danse ind i vores liv og i verdens nat. Guds visdom vil lyse for os, lede os på vej. Gå foran os. Ja, endnu mere: Tage bolig i os og føre os med til Gud. *Opfordringen* er: Løft nu blikket og se højt i det lave. Se i krybben. Guds visdom i svøb.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Tak for inspiration til Niels Henrik Gregeresen i *Den generøse ortodoksi*, kap. 2.

Niels Hviid
Gellerup sogn, Aarhus

Salmer:

136, ”Løft, løft nu blikket” nr. 23 i *Lysets utålmodighed*, 108, 362, 862, ”Aldrig før hændt mellem stjerner” nr. 59 i *Salmer til vor tid*, 112